

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita P. Balthassaris Alvarez, Societatis Iesv Religiosi

**Puente, Luis de la
Coloniae Agrippinae, 1616**

Frater Franciscus Cordubensis

urn:nbn:de:hbz:466:1-43347

ingens, honestas, & puritas Angelica, etiam dum se indueret & exueret; tanta erat conscientiae eius puritas, ut eius Magister, & alij etiam attentè obseruantes an defectum aut imperfectionem aliquam in eo deprehenderent, nihil tamen tale animaduertere potuerint. Ad solatium autem domesticorum habuit P. Balthassar quadam exhortationem de heroicis sancti huius Fratris virtutibus, de quibus dixit, quod superius insinuauimus; quae non minorem adferebant admirationem, quam quae de sanctis Patribus in Eremito existentibus referuntur. Sed cum Deus noster idem sit semper, nec manus eius sit abbreviata, non adeo mirandum est, quod & nunc adeo sit liberalis in gratijs ac beneficijs erga feruentes suos seruos, quemadmodum fuit in saeculis praeteritis. Si enim voluerimus ipsius gratiae cooperari, efficiet ipse in omnibus, & per omnes, qui se disposuerint, res verè admirandas, & infinita sua magnitudine & bonitate dignas.

Frater Franciscus Cordubensis.

SO C I V S Ioannis Ortunij in Tyrocinio & in Philosophia fuit Franciscus Cordubensis filius Ducis Cardonae & Segoruae, Marchionis Comarensis: qui cum fuisset Vniuersitatis Salmanticensis Rector, Deusq; eius cor tetigisset, ingressus est Societatem eodem Anno 71. fuitque Metinae in Tyrocinio sub P. Balthassare, & postea Salmanticae eodem Rectore, vbi Philosophiae ac Theologiae operam dedit. Ab ipsis inijs valde sibi cordi accepit, ad perfectionem anhelare:

Y 5 adeo

adeò autem ipsum eius cor & viscera spiritus Societatis penetrauit, vt sæpe diceret: omnia quocunque essent in Societate, valde sibi esse accommodata. In primis exercitijs, quæ fecit, tantum solatium & animi tranquillitatem dedit ei Dominus, ex eo quod talem vitæ statum elegisset, vt venienti ad ipsum visitandi causa Magistro Stephano Oiedio, (qui erat Collegialis in Collegio Conchenfi, cum quo arctam aliàs amicitiam colebat) nec potenti sibi persuadere, Franciscum adeò esse contentum, & pacatum se præ se ferebat, Franciscus, vt certum eum redderet, ac deceptionem illam ei retegeret, cum aliàs non soleret iuramentum, etiam cum esset sæcularis, adhibere: tunc tamen adhibuit, dicens: adeò sum contentus, mihi quæ certo persuadeo, hoc vitæ genus mihi maximè expedire ad profectum, & salutem meam: vt quisuis nunc mihi offerretur summi Pontificis dignitas, & quidquid mundus mihi dare potest: non tamen hoc genus vitæ pro illis commutarem, sed omnia (vt ait Apostolus) tanquam stercora & scoria arbitrarer; ob quod responsum ipse magister, qui iam à Domino pulsabatur, constituit idem vitæ genus arripere. Exercitijs finitis impositum illi munus est triclinij parandi: tantum quæ eius solatiû & feruor, vt flexis genibus scopis illud verreret; pavementum oscularetur, & proprijs lacrymis rigaret, permouens omnes aspicientes ad magnâ deuotionem. Excelluit valde in abnegatione & mortificatione sui ipsius; & vt magis profunda humilitatis radices iaceret, horrebat quidquid mundus magni facit; tegebat quidquid alicuius honoris

honoris occasionem ipsi adferre posset; offerebat autem se ad omnia, quæ maioris contemptus sui causa esse possent: & prudentia quadam plus quam humana cum hoc faceret ad se humiliandum, & abijciendum: ita rem dissimulabat, ut non aduerteretur ea ipsum facere ex virtute, & studio; sed quasi nesciens, aut non potens aliter facere; ut etiam hoc magis contemneretur: cuius rei notabilia aliqua exempla subiiciemus.

Ut se mortificaret, valde delectabatur in seruire coco, non solum cum esset Nouitius, sed etiam cum studeret. Diebus festis, & consueta remissionis studiorum facultatem petebat eundi ad culinam, ut iuuaret in verrendo, & lauandis rebus culinæ, in præparandis cibis: nam ego, aiebar, multum didici in hoc Officio, cum essem in sæculo; & vellem meam artem hic bene collocare, ut seruis Dei aliquis bonus cibus præpararetur.

CVRAM quoque bestiarum & iumentorum libenter suscipiebat, ut pabulum, & reliqua necessaria illis ministraret, dicens, se etiam esse artis huius peritum. Peruenit tunc temporis Salmanticam Pater quidam in equo valde debili ulcerato, & læso, quem fere decreuerant tanquam inutilem, liberum ad campos dimittere. Sed ipse cum P. Ministri facultate recepit in se equi curam; cuius vulnera ipsemet abluebat, ac diligenter medicabatur: & conduxit pratum quoddam ex altera parte pontis, ut aliquo tempore ibi maneret: petijt facultatem, ut eo deduceretur; & concessa est in eo sensu, quod aliquis domesticus famulus duceret: sed ipse tantam videns se humiliandi oportunitatem, accepit gale-

*Is tunc erat
P. Gundisafus
Abulensis.*

galerum, & pallium detritum assumentisque plenum, & magnam quandam vacerram sub brachio, & funem, & bonam copiam stupæ in manibus, & equum ex capistro: ac deduxit per mediam ciuitatem cum prædictis instrumentis, ita detestis, vt omnes viderent: transiit propter Vniuersitatem eo tempore, quo multi Collegiales ex scholis exhibant; qui omnes subsistebant, aspicientes, & stupentes tantæ nobilitatis virum, & eiusdem Vniuersitatis aliquando Rectorem ita ambulare, cum tanto gaudio & vultu iucundo ac subridente. Hac igitur ratione equum illum duxit ad pratum cum insigni triumpho de vanitate & pompis sæcularibus; & cum maiori gloria, quam Imperatores de suis hostibus per totam Urbem triumphare consueuerant. Superior, cum id intellexit, reprehendit eum, quod eam viam tenuisset: sed vir sanctus, qui singulari arte & gratia suæ humilitatis actiones tegere nouerat, valde pacatè illi respondit: mi Pater, ego, quia valde sum ignauus, cogitavi, quia via rectius, & breuius ad talem locum ire possem; & idè talem elegi.

Sed vterius progressa est eius humilitas, nam cum præstantis esset ingenij, & præclari iudicij, simplicem se tamen faciebat, & studio stulta aliqua dicebat, vt talis haberetur. Cum deberet in Triclinio concionem habere pro more fratrum studiosorum, mouit in ipsa concione dubium circa quoddam punctum vitæ illius Sancti, de quo erat concio; dixitque: duo exemplaria librorum, qui inscribuntur Flos Sanctorum, in eo puncto dissentire. Et cum re-
spon-

spondendum esset, quid ipse de ea diuersitate sentiret, dixit: ego verò accedo ad exemplar Flos Sanctorum Cæsar-Augustæ excusum; eò quòd characterem habeat crassiolem, & melius illum assequar. Et quamuis Auditores subriserint, ipse valde pacatus mansit, quasi iudicio suo vltèriùs progredi non potuisset; sed ita locutum, sicut reuera sentiebat. Et, vt magis ipse in humilitate exercèretur, permisit Deus, vt quidam ex studiosis non intellexerit spiritum, quo seruius hic Dei ducebatur; sed persuadens sibi, eum reuera esse ad eò simplicem, atque præ se ferebat: ideò valde ridebat; eiusque actiones aliàs quasi stultitias irridebat; tribuens illas intellectus hebetudini, & ineptitudini: nec in eius præsentia ab huiusmodi irrisionibus abstinere. Sed Franciscus verè humilis, commodam hanc in humilitate proficiendi, & simul charitatis exercendæ occasionem non prætermisit; sed studebat diligenter ei indulgere, eumque honore afficere, à quo ita contemnebatur. nam cum ipse mensæ ministraret, curabat optimum ferculum, quod ferebat, ei porrigere, & quando ad quotidianam recreationem se conferebat, aut ad hebdomadariam, cum exeundum erat ad campos, semper Franciscus ad Fratrem illum accedebat, vt alicuius contemptus occasionem captaret. Et cum eius Professor Pater Oiedius id obseruaret, quæsivit ab eo: quid hoc sibi vellet; quòd semper accederet ad illum Fratrem; torque daret indicia singularis cum eo amicitia, non sine nota alicuius

cuius singularitatis. Et cum valde illum vgeret, ut facti sui aliquam rationem redderet; quia sibi persuadebat, id non fieri sine aliquo mysterio: tunc Franciscus respondit, causam eam esse; quod Frater ille, & bene ipsum nosset, & pro meritis tractaret: at R. V. (inquit) & cæteri multum me honorant, quasi ego aliquid essem: quod nullum mihi adfert emolumentum: at iste Frater melius me agnoscens, eo loco me habet, quem ego promereo, irridens me & res meas: & hoc plurimum mea refert, ac propterea cum eo mihi merito agendum, ut soleo. Quo responso obtulit eius Professor profundam sui discipuli humilitatem.

ALIVD quiddam Magistro ac discipulo evenit, in quo etiam suam humilitatem valde manifestavit. Nam cum diebus Dominicis Quadragesimæ ad Pagum quendam, duobus miliaribus Salmantica distantem, concionatum irent, & quidem pedites paulatim ambulantes, Pater ipse concionabatur, Franciscus verò Christianam doctrinam rusticos docebat: coniungebant se autem pueri multi viri & sceminae, & ferè Pagus totus ad vesperam, fecitque extraordinarium in eis fructum; tantumque amorem homines illi in eum conceperunt, ut ad sequentem postea quadragesimam peterent mitti ad se eosdem Patres, ut bene illis facerent, quemadmodum in præcedenti quadragesima fecerant. Post paucas Dominicas ex rumore quorundam studiosorum, qui Salmantica ad eundem Pagum excurrerant, cognoverunt qui esset Frater Franciscus; ac propterea omnes inceperunt magnum ei exhibere honorem, imò aliqui Domi-
num

nū Illustrissimū compellare coeperunt. Grauissimè hoc ille tulit, magnaq; dexteritate conatus est hanc illis opinionē eximere, dicens se fuisse cocū, & agricolam; & quod posset ipsos de Agricultura examinare. Sed cū hoc non sufficeret, ad illam opinionem deponendam; & cessandum ab honore magno ei exhibendo: institit ipse apud suum Professore, ne amplius ad eum locum ipsum duceret; & apud Superiorem, ne mitteretur: quod tandem concessum illi est, ne affligeretur: maiorem enim ipse molestiam sentiebat, quod videret, se in honore haberi; quàm homines sæculares sentiant, quòd honore sibi debito priuentur.

UT autem appareat ex intimo eius corde hæc prodire, referam, quid ei cum quodam Fratre condiscipulo suo euenerit. conuenerant enim inter se, vt mutuo se monerent cum charitate de defectibus, quos alter in altero aduerteret; cumque alter frater ad Franciscum accederet aliquoties, peteretque, vt pactis initis staret; Franciscus se negligentia accusabat, & emendationem promittebat: donec vrgenti ipsum socio, quodam die respondit: occupationem internam, quam de suis defectibus habebat, non permittere, vt alienos obseruaret: & re ipsa erat ita: nam omnes alios honorans, se ipsum solum abiciebat: & lynceos oculos habens ad proprias culpas discernendas, cæcutiebat ad notandas alienas. De nullo vnquam malè loquebatur, sed omnes potius in sua viscera immitere contendebat, seruiens illis, indulgens, & quoad poterat infirmos consolans, promouens quod in se erat charitatem & solitudinem, quæ in Societate seruatur erga eos.

S E D

SED ad eius virtutis exercitationem permisit Deus, deesse ipsi hanc aliorum curam in eius morbis. Discesserat enim ex ciuitate Coarator Infirmarius, qui in eo munere praestabat: in cuius loco manserat socius eius Nouitius, qui fuerat in saeculo Agricola, literarum rudis, parumque industrius circa curam aegrotorum. Hoc itaque tempore Franciscus incidit in graues tertianas febres: Infirmarius more suo pagano adeo negligenter curam eius gerebat, ut in deterius febris progredere-
 tur, non sine mortis periculo. Idem autem Franciscus factus Sacerdos retulit mihi postea quaedam particularia, quae Infirmarius eius ignorantia, erga ipsum egisset: ut vel tua compassione quadam ego mouerem. vnum tantum referam quod accidit, quo die potio purgatiua erat sumenda: (erat autem dies Sabbathi) Nouitius cum esset plane recens, & in pago educatus, oblitus est in separata olla pro aegroto cibos praeparare: quando autem dum pro more erat aegroto iusculum, accepit partem pulli, & iniecit in ollam communitatis, in qua, pro more gentis, coquebantur iuxta, & aliae res similes: ex quo iusculo attulit poculum ad aegrotum. Sed cum ille gustaret, indicauit expedire, non sumere. Post horam cibum illi attulit partem illam pulli incoctam, & instar ligni duram, plenamque pinguedine, quae supernatabat in olla, quando illam excepit: non potuit aegrotus nec bolum quidem deglutire, cum tamen ob magnam euacuationem & sudores, qui in fine paroxysmi exibant, erat
 valde

Erat Antonii Omistius

valde debilitatus : quare subsidio illo carebat, quod boni & periti Infirmarij in tali occasione præstare solent. nihilominus Franciscus nunquam est conquestus, nec signum aliquod impatientiæ dedit, nec verbum dicere volebat, donec aduertens periculum amittendæ vitæ, incidit illi scrupulus, an bona conscientia posset permittere, se mori potius, quàm verbum aliquod dicere. Nec audebat per seipsum ab hoc dubio se expedire : quare ipso die purgationis petijt, vt quidam Pater senex, valdeque spiritualis (Pater scilicet Gonzalus Gundifalicus, qui habebatur seuerus valde in se ipsum) ad se veniret : ita existimans, se talis viri responso & consilio fore tutum. Venienti ergo retulit sub secreto quod agebatur ; & proposito suo casu, interrogauit : vtrum esset maioris perfectionis : tacendo sinere se mori ; an Superioribus indicando præsentem necessitatem ; nam, se decreuisse, quod melius esset, eligere. O virum verè resignatum, & proprio amori mortuum ! siquidem, ne vel vnum imperfectionis punctum omitteret, decreuerat tantam molestiam ferre, & in ea quærenda vitam amittere : cum facillè potuisset occurrere, vel vno verbo rem Superiori proponendo. Audiuit prudens spiritus Magister propositum sibi dubium, & tanquam peritus medicus voluit probare, & promouere agrotantis patientiam : dixitque illi, vt taceret, seseque totum manibus Dei traderet ; nec vellet gloriosam adedè patiendi occasionem, quæ incogitanti euenisset, sine fructu prætermittere : his dictis, agrotum reliquit

Z Pater,

Pater, sed accessit mox ad Superiorē, retulitq̄ quid ageretur. Statim autē magna cū charitate ac celeritate subsidium ægrotanti allatum est, ita ut hinc Frānciscus fructum magnum acceperit ex eo, quod tacere decreuisset, contempto sui periculi timore; inde verò necessitati eius occursum, ob industriam boni medici. Et omnes aduertimus: in Collegio, vbi tanta erat charitas, & sollicitudo erga ægrotos, non potuisse talem incuriam aut negligentiam absque diuinæ Providentiæ consilio euenisse; sed ut magis se proderet heroica virtus ægrotantis.

PROFICIENTI Francisco his mortificationis exercitationibus Deus valde indulgebat, eumque cælestibus suis donis multum ditabat, & nominatim in ordinarijs sacris communionibus in quibus eueniebant illi res valde extraordinariæ; quamobrem cū ætatis satis multum haberet; curarunt Superiores ut secundo suæ Theologiæ anno fieret Sacerdos, ipso valde repugnante. Nam, licet magnus affectus ad frequentiores communionem, permouere ipsum poterat ad talem statum suscipiendum; at dignitatis magnitudo humillimum virum valde deterrebat. Factus Sacerdos, cum sufficientem haberet Eruditionem, voluerunt Superiores, ut Dominicis, ac festis diebus Confessiones audiret: sed ipse ab eisdem petijt, ut hanc facultatem restringerent ad solos pauperes, mancipia, & plebem vilem. Quare ad hos tantū audiēdos se accōmodabat, & non ad alios: quod si quis altioris ordinis accederet, eum alteri Confessario commendabat: tantoq̄ fructu Officium hoc præstabat, ut poenitentes cum ma-

gno suo profectu ex pedibus eius discederent. Et cum extra Confessionem eos de rebus ad animam pertinentibus alloquebatur, id tanta cum humilitate, & humanitate faciebat, atque si æquè ipse abiectus esset, atque illi; quæ ut ipsi ita sibi persuaderent, diligentem dabat operam, ut sic ipse fructum hunc humiliationis non amitteret; illi verò alacriores essent ad agendum cum ipso. Etiam sese applicabat ad agendum cum famulis domesticis, nam à prandio illos accedebat, de quæ eorum officijs & occupationibus agere incipiebat, sed statim immiscebat sermonem de officio, quod bonus Christianus ut proprium & unicum debet reputare, sua scilicet salute: docebatq; eos Christianam doctrinam, ministrare Sacro: adeoque in modestia, externaque compositione, & frequentia Confessionis & Sacræ Communionis eos faciebat proficere; ut viderentur Religiosi.

STVDIIIS finitis, iuit ad tertium annum Probationis Villagartiam sub eodem P. Balthasare, ubi simul eam peregrimus: & ibi testis factus sum insignium eius virtutum, in quibus consuero suo feruore progressus semper est ad mortem, quam eodem anno ibidem obiit, ut suo loco dicetur.

Z 2

CAPVT